

Poradnik dla społeczności lokalnych- FUNDACJA

Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów
Październik, 2012 r.

Prezentacja została opracowana w ramach projektu pn.:
„Aktywnie dla dobra wspólnego” dofinansowanego ze
środków Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich

Spis treści

- Co to jest fundacja
- Cele fundacji
- Rodzaje fundacji
- Zakładanie fundacji.
  - **Statut**
  - **Rejestracja w KRS**
  - **Organy fundacji**
  - **Zatrudnianie pracowników**
  - **Strategia działania**
- Dokumenty fundacji
- Źródła informacji

Fundacja

- Fundacja jest organizacją pozarządową powoływaną dla celów społecznie lub gospodarczo użytecznych .
- Wyposażona w majątek przeznaczony na realizację tych celów.
- Ustanawiana przez fundatora w oświadczeniu woli złożonym przed notariuszem (lub w testamencie).
- Uzyskująca osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Cele fundacji

- Z ustawy o fundacjach wynika, że cel fundacji powinien być społecznie albo gospodarczo użyteczny.
- Wg. ustawy, celem utworzenia fundacji jest np.:
  - ochrona zdrowia,
  - rozwój gospodarki i nauki,
  - oświata i wychowanie,
  - wspieranie kultury i sztuki,
  - opieka i pomoc społeczna,
  - ochrona środowiska,
  - opieka nad zabytkami.
- Nie można założyć fundacji, która będzie wspierała tylko indywidualne interesy fundatora.
- W statucie fundacji umieszcza się dokładnie cele wskazane przez fundatora w akcie założycielskim.

Cele i formy działań fundacji

- Cel powinien być:
  - zgodny z prawem,
  - społecznie lub gospodarczo użyteczny
  - niezarobkowy
- Cel nie może być nierealny i nie może polegać na wspieraniu członków władz.
- Możliwość prowadzenia nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego.
- Działania powinny być adresowane do osób spoza organizacji.

Rodzaje fundacji

- **Fundacje prawa prywatnego** - tworzone zgodnie z przepisami Ustawy.
- **Fundacje prawa publicznego** - tworzone aktem publicznoprawnym: ustawą lub aktem administracyjnym,
- **Fundacje prywatne** - działające na rzecz określonej osoby lub grupy osób.
- **Fundacje publiczne** - na rzecz dobra publicznego i bliżej nieoznaczonej liczby osób.
- **Fundacje non profit** - fundacje nie prowadzące działalności gospodarczej.
- **Fundacje z majątkiem bezpośrednio użytkowanym** - np. biblioteki, muzea.

Rodzaje fundacji

- **Fundacje non for profit** - będące przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, wpisywane do rejestru przedsiębiorców, a wszelkie środki przeznaczające na cele określone w statucie.
- **Fundacje dochodowe** - dochód fundacji jest przeznaczany na cele wskazane w statucie.
- **Świeckie i kościelne** - fundacje kościelne tworzone są przez kościoły lub kościelne osoby prawne i działają na podstawie ustaw regulujących stosunek państwa do danego kościoła, wewnętrznych przepisów kościoła i Ustawy o fundacjach.

Majątek i źródła finansowania

- podstawą działania fundacji jest majątek, w który fundację wyposaża fundator – tzw. fundusz założycielski ustanowiony przez fundatora, mogą to być zarówno pieniądze jak i ruchomości oraz nieruchomości .
- odrębny fundusz w wysokości min.1000 zł na działalność gospodarczą .
- Źródła finansowania:
  - administracja centralna i samorządowa (np. dotacje)
  - organizacje grantodawcze.
  - osoby fizyczne i prawne (np. darowizny, zbiórki publiczne)
  - własna działalność zarobkowa (odpłatna działalność pożytku)

Cele opisane w statucie a zwolnienie z podatku dochodowego

- Fundacja podlega ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.) i musi płacić podatki.
- Fundacja może korzystać ze zwolnienia podatkowego wynikającego z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jeżeli jej celem jest działalność:
  - naukowa, naukowo-techniczna
  - oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów
  - Kulturalna
  - kultury fizycznej i sportu.
  - ochrony środowiska.
  - wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę.
  - dobroczynności.
  - ochrony zdrowia i pomocy społecznej.
  - rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego.

Niezarobkowość celu

- Cechą charakterystyczną fundacji jest niedochodowość celu, dla którego została ona ustanowiona. Oznacza to konieczność przeznaczenia wszelkich dochodów uzyskiwanych przez fundację (zarówno z majątku, w który fundacja została wyposażona przez fundatora, środków uzyskiwanych spoza funduszu założycielskiego, jak i darowizn, dochodów z działalności gospodarczej) na osiągnięcie tego celu.
- Przy określaniu celów warto pamiętać również o tym, że to jak zastaną one zapisane w statucie Jest ważne ze względu na możliwość korzystania ze zezwolenia z Podatku dochodowego, przekazywania darowizn, a także przy ubieganiu się o dotację.

Cele fundacji a dotacje

- Fundacje mogą ubiegać się o dotacje na realizację swoich działań.
- Cele fundacji muszą wynikać ze statutu – niektórzy sponsorzy weryfikują w ten sposób działalność fundacji
- Brak stosownego zapisu w statucie może oznaczać odrzucenie wniosku z przyczyn formalnych.
- Przy określaniu celu warto zwrócić uwagę, by pole działania fundacji nie było zbyt wąskie.

Osobowość prawna oddziału

- Oddział może mieć własną osobowość prawną - musi o nią wystąpić do Krajowego Rejestru Sądowego.
- Oddział może korzystać z osobowości prawnej organizacji macierzystej.
- Forma prawna oddziału zależy od zapisów statutowych
- Oddział bez osobowości prawnej nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych. Samodzielnie zdobywa środki na działalność, ale rozliczenia i obowiązki sprawozdawcze będą prowadzone wspólnie z organizacją główną.

Znaczenie osobowości prawnej dla oddziału

- Oddział z osobowością prawną w sferze prawa cywilnego jest odrębnym podmiotem.
- Ma pełną zdolność do czynności prawnych, zdolność sądową oraz własny majątek, samodzielnie zdobywa fundusze na działalność, samodzielnie się z nich rozlicza i sprawozdaje do właściwych organów.
- W sferze prowadzenia działalności statutowej nie korzysta z autonomii, realizuje cele zgodne ze statutem.

Założenie i rejestracja fundacji

1. Ustalenie wysokości funduszu założycielskiego i ustanowienie aktu fundacyjnego.
2. Opracowanie statutu, czyli dokumentu określającego organizację i sposób działania fundacji.
3. Zarejestrowanie fundacji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS)

Akt fundacyjny

- Akt fundacyjny (założycielski) To oświadczenie woli fundatora zmierzające do ustanowienia fundacji, określające cel fundacji i majątek przeznaczony na realizację tego celu.
- Akt fundacyjny ma charakter zobowiązania, co oznacza, że fundator zobowiązuje się w nim do przekazania określonego majątku na rzecz tworzonej fundacji. Obowiązek ten musi zostać zrealizowany po uzyskaniu przez fundację osobowości prawnej, a do tego czasu jest zawieszony.

Statut

- Cechy statutu
  - prosty język
  - logiczne zapisy
  - kompletność informacji
- Pytania na jakie odpowiada statut:
  - Dla kogo działa fundacja?
  - Jakie są cele fundacja?
  - Jakie działania może realizować fundacja?
  - Jakie kompetencje mają organy fundacja?
  - Skąd może pochodzić majątek fundacja?

Zawartość statutu

- Nazwa i siedziba fundacji
- Majątek Fundacji
- Cele Fundacji
- Sposoby realizacji celów (zasady, formy i zakres działalności)
- Obowiązkowe władze fundacji-wszystko o zarządzie
- Sposób reprezentowania fundacji oraz zaciągania zobowiązań majątkowych
- Wszystkie wymienione wyżej informacje są obowiązkowe i muszą się znaleźć w statucie fundacji, ale poza tym mogą się też pojawić w nim inne, istotne dla danej fundacji, zapisy, np. o powołaniu drugiego organu, czyli rady fundacji czy też o prowadzeniu działalności gospodarczej.

Od kiedy obowiązuje statut?

- Statut fundacji jest dołączany do wniosku o jej zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym. Sąd sprawdza, czy wszystkie zapisane w statucie postanowienia są zgodne z prawem. Jeśli tak, rejestruje fundację, rejestrując także jej statut.
- Statut jest prawomocny, czyli obowiązuje, od momentu zatwierdzenia go przez sąd, a nie od momentu podjęcia uchwały o przyjęciu (bądź o zmianie statutu, jeśli dotyczy to zmian w statucie już działającej fundacji) przez fundatora czy inny upoważniony do tego organ.

Rejestracja fundacji w KRS

- Krajowy Rejestr Sądowy, w skrócie KRS, to ogólnopolski rejestr prowadzony przez wydziały gospodarcze sądów rejonowych,
- Wydziały KRS znajdują się we wszystkich miastach wojewódzkich, przy czym w większych miejscowościach mogą to być dwa, trzy wydziały. W sumie jest ich 21.
- Termin rejestracji fundacji zależy od poprawności złożonego wniosku
- Sąd ma 7 dni od daty złożenia wniosku na jego rozpatrzenie
- Termin będzie się wydłużał, jeżeli błędy będą się powtarzać.
- Dokumenty podpisuje fundator/fundatorzy.

Informacje przedkładane w KRS

- oznaczenie rodzaju organizacji (czyli czy jest to stowarzyszenie, fundacja czy związek stowarzyszeń),
- nazwa/zmiana nazwy organizacji,
- dane o wcześniejszej rejestracji, jeśli miała miejsce (czyli nazwa rejestru, nazwa sądu prowadzącego rejestr, numer w rejestrze),
- siedziba/zmiana siedziby organizacji,
- adres/zmian adresu organizacji,
- informacje o statucie (informacje o sporządzeniu lub zmianie statutu, co obejmuje: datę sporządzenia lub zmiany statutu, w przypadku zaś zmiany statutu także oznaczenie zmienionych paragrafów, w wypadku ustalenia nowego tekstu statutu – zaznaczenie tej okoliczności),
- czas, na jaki została utworzona organizacja,
- organ sprawujący nadzór (np. minister, starosta powiatu),

Informacje przedkładane w KRS

- organ uprawniony do reprezentacji/zmiana organu uprawnionego do reprezentacji organizacji (jego nazwa, sposób reprezentacji sposobu reprezentacji, dane osób wchodzących w skład np. zarządu),
- organ nadzoru wewnętrznego/zmiana organu nadzoru wewnętrznego organizacji, np. rada fundacji, komisja rewizyjna (jego nazwę i dane osób wchodzących w skład),
- numer REGON,
- numer NIP,
- dane/zmiana danych posiadanych przez organizację jednostek terenowych lub oddziałów (nazwę, siedzibę, adres jednostki terenowej),
- wniosek o ubieganie się o status pożytku publicznego/zmiana informacji o statusie organizacji pożytku publicznego,
- wniosek o zarejestrowanie działalności gospodarczej/zmiana informacji o działalności gospodarczej.

Korzyści z zarejestrowania fundacji

- jest organizacją pozarządową
- jest powoływana przez fundatora
- realizuje cele społecznie lub gospodarczo użyteczne
- ma wyodrębniony majątek, przeznaczony na cele społeczne lub gospodarczo użyteczne
- jest organizacją nienastawioną na zysk
- posiada osobowość prawną
- działa w oparciu o statut
- cele statutowe są realizowane przez obowiązkowy organ - zarząd
- może powołać organ kontroli wewnętrznej (radę fundacji, komisję rewizyjną)
- może zatrudniać pracowników
- może korzystać z różnych źródeł finansowania (darowizny, spadki, zapisy, dotacje zbiórki publiczne)
- może prowadzić działalność gospodarczą,
- ma możliwość finansowej współpracy z administracją publiczną i biznesem
- ma możliwość zawierania umów na realizację zadań publicznych
- może zostać organizacją pożytku publicznego.

Korzyści z zarejestrowanie fundacji

- może korzystać z różnych źródeł finansowania (darowizny, spadki, zapisy, dotacje, zbiórki publiczne)
- może prowadzić działalność gospodarczą
- ma możliwość finansowej współpracy z administracją publiczną i biznesem,
- ma możliwość zawierania umów na realizację zadań publicznych
- może zostać organizacją pożytku publicznego
- może powołać organ kontroli wewnętrznej (radę fundacji, komisję rewizyjną)
- może zatrudniać pracowników
- może korzystać z różnych źródeł finansowania (darowizny, spadki, zapisy, dotacje, zbiórki publiczne),
- może prowadzić działalność gospodarczą
- ma możliwość finansowej współpracy z administracją publiczną i biznesem
- ma możliwość zawierania umów na realizację zadań publicznych
- może zostać organizacją pożytku publicznego

Fundacja po zarejestrowaniu w KRS

- składa wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej przez co uzyska numer REGON
- zakłada konto bankowe
- zgłasza się do urzędu skarbowego w celu uzyskania numeru identyfikacji podatkowej – NIP

Organy fundacji

- Zarząd
- Zgromadzenie fundatorów (rada fundatorów)
- Rada fundacji (komisja rewizyjna)

Zarząd

- Zarząd to jedyny obowiązkowy organ fundacji.
- Jest to władza wykonawcza, organ odpowiadający za faktyczne codzienne działania fundacji.
- Członkowie zarządu reprezentują organizację na zewnątrz:
  - podpisują umowy,
  - rozmawiają z innymi o współpracy
  - Zarząd odpowiada za majątek fundacji.

Zgromadzenie fundatorów

- Powoływane jest, gdy jest więcej niż jeden fundator, ponieważ w skład mogą wchodzić tylko fundatorzy.
- Nie można w trakcie działania fundacji dokooptować kogoś do zgromadzenia fundatorów (rady fundatorów).
- Liczba członków zgromadzenia fundatorów (rady fundatorów) jest stała i ściśle określona.
- W statucie podaje się informację o kompetencjach i trybie pracy.

Komisja rewizyjna

- Pierwszy skład rady fundacji (komisji rewizyjnej) powołuje zazwyczaj fundator/fundatorzy, którzy często zostają też jej członkami.
- W statucie powinniśmy podać:
  - jaki jest sposób wybierania komisja rewizyjna
  - skład komisji rewizyjnej
  - kadencja na jaką jest wybierana
  - kompetencje i tryb pracy komisji rewizyjnej

Kto może utworzyć fundację ?

- Osobę tworzącą fundację nazywamy fundatorem.
- Fundację mogą ustanowić;
  - osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania.
  - osoba prawna (np. uczelnia wyższa, firma prywatna).

Rola fundatora

- Ustanowienie fundacji poprzez złożenie aktu założycielskiego lub aktu fundacyjnego
- Sporządzenie statutu
- Zadeklarowanie i przekazanie funduszu założycielskiego

Fundusz założycielski

- Na fundusz założycielski składać się mogą:
  - pieniądze
  - papiery wartościowe
  - rzeczy ruchome i nieruchomości oddane na własność fundacji
- Środki zadeklarowane przez fundatora (a później przekazane) powinny umożliwić fundacji rozpoczęcie działań. Majątek ten stanie się tzw. funduszem założycielskim.
- Decyzję, co do wysokości funduszu założycielskiego podejmuje fundator.

Zatrudnianie pracowników

- Fundacja może być pracodawcą.
- jako pracodawca bierze na siebie określone zobowiązania, wynikające z przepisów prawa pracy.
- Pracodawca ma obowiązek znać wszystkie przepisy, regulujące zatrudnianie.

Zasady współpracy partnerskiej

- Równość partnerów
- Budowanie partnerstw oddolnie
- Wspólne planowanie i wdrażanie
- Innowacyjność i kompleksowość działań
- Zaufanie, otwartość, jawność działań
- Koncentracja na rzeczywistych problemach
- Łagodzenie konfliktów
- Otwarcie partnerstw na nowe podmioty

Obszary działania organizacji pozarządowych

- Gospodarka
- Rynek pracy
- Innowacje
- Kultura
- Zdrowie i opieka społeczna
- Edukacja
- Rozwój regionalny i lokalny

Strategia fundacji

- Obszary działania organizacji pozarządowych
- Misja i Cele fundacji
- Działania
- Harmonogram
- Środki finansowe
- Współpraca
- Dokumenty

Misja fundacji

- Misja jest zasadą działalności, której charakter określa kierownictwo organizacji na podstawie przyjętych kryteriów.
- Jest ona charakterystyczną rolą organizacji wyrażającą jego odrębność.
- Przykład:
  - Misją Fundacji Duende jest **poprawa jakości III sektora w Polsce**

Dokumenty

- **Przykładowy statut**
  - Wzory statutów działających fundacji znajdziesz tutaj:
<http://poradnik.ngo.pl/x/370456>
- **Dokumenty rejestrowe**
  - Wzory dokumentów rejestrowych znajdziesz tutaj:
<http://poradnik.ngo.pl/x/504014>
- **Regulamin zarządu fundacji**
  - http://poradnik.ngo.pl/files/poradnik.ngo.pl/public/regulaminy_wlacz/regulaminy_wlacz_fundacja/regulamin_zarzadu_fundacji.rtf
- **Przykładowe umowy**
  - Wzory umów znajdziesz tutaj:
<http://poradnik.ngo.pl/x/503998>

Akty prawne

- Ustawa o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 r. (Dz. U. z 1991 r., Nr 46, poz. 203 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji z dnia 8 maja 2001 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 529 z późn. zm.)

Źródła informacji

- Poradnik dla organizacji pozarządowych:
www.ngo.pl
- Akty prawa polskiego regulujące działalność organizacji pozarządowych
- Przez współpracę do sukcesu - Partnerstwo lokalne na rynku pracy, Warszawa 2010:
<http://www.mpips.gov.pl/userfiles/File/Departament%20Rynku%20Pracy/Podrecznik.pdf>
- <http://fundacje.blogspot.com>